

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Fi.registrator@regeringskansliet.se

Stockholm

Vår referens

Dnr

2017-02-03

Annika Fritsch

Fi2016/03965/S1

Remissyttrande

Översyn av skattereglerna för delägare i fåmansföretag SOU 2016:75

Sammanfattning

Företagarna avstyrker förslagen i betänkandet, utom såvitt avser förslaget att slopa kapitalandelsregeln (4 % spärren) och förslaget till lättnader vid generationsskiften.

Företagarna menar att förslagen sammantagna inte uppnår direktivens mål om god balans mellan att å ena sidan förhindra inkomstomvandling och å andra sidan skapa positiva effekter såsom ökat entreprenörskap, ökade investeringar, fler arbetstillfällen och högre tillväxt. Förslagen riskerar att slå hårt mot företagande, investeringar och tillväxt och vara skadliga då de riskerar att bryta företagarnas förtroende för stabila ramvillkor när reglerna inte uppfattas som legitima.

Övergripande synpunkter

Idag är behovet av investeringar och nya arbetstillfällen i Sverige större än på mycket länge. Många står utanför arbetsmarknaden och multinationella företag har under senare tid lagt ned betydande verksamheter i Sverige. Samtidigt vet vi att 4 av 5 nya jobb skapas i små företag med färre än 50 anställda. Utredningens förslag får därför stora

effekter som sträcker sig långt utanför de omkring 400 000 delägare i fåmansföretag som direkt träffas av skattereglerna. De får återverkningar på arbetslösa, anställda och potentiella företagare, men även på Sveriges export, innovationsgrad och samhällsekonomin i stort.

Förslaget innebär enligt utredningens beräkning att landets fåmansföretagare ska betala nära 5 miljarder kronor ytterligare i skatt varje år, vilket naturligtvis får stora effekter på entreprenörskap och vilja att starta och utveckla sitt företag.

Utredningens förslag innebär stora förändringar på många olika sätt i det redan komplicerade systemet av 3:12-regler, vilket gör det besvärligt att överblicka och analysera effekterna. I utredningens konsekvensanalys nämns att det finns stora osäkerheter som inte har beaktats i kalkylerna, bland annat den förväntade minskningen av arbetsutbudet, minskat företagande och lägre utdelningar från fåmansföretagen.

En grundläggande förutsättning för en hög grad av laglydnad är att lagarna, eller ramvillkoren, uppfattas som legitima så att människor väljer att lojalt följa dem. För långsiktiga satsningar som företagande krävs ett förtroende för att villkoren är stabila och inte radikalt ändras. Under lång tid har företagsklimatet i Sverige i huvudsak förbättrats, trots fortsatt hög skattenivå och hårda arbetsrättsliga regler. Detta har lett till mindre svartjobb, ökat förtroendet, skapat positiv framtidstro, innovationskraft, investeringar och sysselsättning har utvecklats positivt trots konjunktursvackor och kriser i omvärlden.

En större reform av 3:12-reglerna beslutades 2005 och har sedan dess lett till kraftigt ökade utdelningar och skatteintäkter, trots sänkt skattesats. Samtidigt har löneutvecklingen bland delägare i fåmansföretag till och med varit något högre än för hela ekonomin, vilket talar mot att inkomstomvandling från lön till utdelning bland fåmansföretagare skulle vara ett allvarligt problem. Skatteintäkterna har ökat efter reformer som främjat företagande och det finns påtaglig risk för att de föreslagna skärpningarna skulle leda till svagare utveckling av skattebaserna och minskade skatteintäkter.

Företagarna ser allvarliga risker för att ett genomförande av utredningens förslag till skärpningar av 3:12-reglerna skulle medföra negativa effekter för både företagandet och skattebaserna och därmed skada företagarnas förtroende för reglerna. Förlorat förtroendekapital är alltid svårt att reparera. Även om reglerna senare skulle återställas finns osäkerheten inför nya försämringar att dröja kvar. Det riskerar att slå allvarligt mot seriöst företagande, investeringar och arbetstillfällen.

Vi har exempel på ägare som, enligt förslaget, skulle drabbas av skattehöjningar på utdelning på mellan 74 och 114 procent och är övertygade om att det finns fall som är än värre. Sådana effekter ger förstås varken incitament till ökat entreprenörskap, ökade investeringar, fler anställda eller att fortsätta driva företaget efter 65 års ålder. I stället ökar intresset för fritid, etablering utomlands, avveckling av företaget och tyvärr även intresset för svartarbete när grundläggande ramvillkor förändras dramatiskt. Företagare inom ROT-branschen har redan märkt en tydlig ökning av efterfrågan på svartjobb efter sänkningen av ROT-avdraget från 50 till 30 procent. Med den föreslagna försämringen av villkoren i 3:12-systemet riskerar denna negativa utveckling att förstärkas, då intresset av att jobbet görs utan kvitton dessvärre skulle öka.

Företagarna vill särskilt lyfta fram att företagare i allmänhet under uppbyggnaden av sitt företag inte har kunnat ta ut ordentlig lön och än mindre haft möjlighet att göra pensionsavsättningar. Ofta dröjer det många år innan man når tillräcklig lönsamhet för

detta. I stället handlar det om hårt arbete ofta kvällar och helger, knappt med semester, ekonomiska risker och pantsättning av bostaden för företagets åtaganden. Att vara småföretagare är ett sätt att leva och för väldigt många består guldkanten snarare av att få förverkliga och utveckla sina egna idéer än av höga löner eller utdelningar. Ungefär 35 procent av fåmansföretagare tar utdelning vilket kan betyda att de har svag lönsamhet, men i högre grad beror det på försiktighet och att företagare värnar om företagets överlevnad. Det går bra så länge företagaren kan lita på att staten inte kommer att ändra och försämma villkoren dramatiskt. Redan förslaget om skärpningar av 3:12-reglerna har dock lett till stor oro som har påverkat investeringar, nyanställningar och framtidstro negativt.

Närmare om delar i förslaget

Förenklingsregeln

Företagarna avstyrker förslaget att sänka nivån i förenklingsregeln från 2,75 till 1,75 inkomstbasbelopp (IBB).

Regeln infördes för att 3:12-reglerna är komplicerade och att huvudregeln skulle ge att mycket begränsat värde för ägare i nystartade och expanderande företag. Nivån har successivt höjts med det uttalade syftet att stimulera nyföretagande och förenkla för ägare av mindre fåmansföretag. Idag används regeln av en stor majoritet av delägare i fåmansföretag och är av central betydelse. Behovet av förenkling är inte mindre idag än vid införandet och motiven för en generös förenklingsregel är minst lika starka nu som under tiden sedan dess.

En jämförelse mellan skattebelastningen på utdelning för en småföretagare som använder förenklingsregeln i år och 2018 (om förslaget skulle genomföras), visar att samma nivå på utdelning (163 000 kr) skulle drabbas av en skattehöjning på 74 procent om ägaren har en marginals katt på 52 procent. Annorlunda uttryckt skulle denna småföretagare få 24 000 kr lägre nettoinkomst enligt förslaget än idag.

Sådana effekter slår givetvis mycket hårt mot en småföretagare, särskilt som det knappast finns några förutsättningar att hen skulle kunna behålla samma nettoinkomst som idag. Det skulle kräva så stor ökning av företagets vinst att det knappast är möjligt. Detta är inget extremfall utan handlar om effekter för ägaren av ett litet företag.

Utredningens förslag att sänka nivån i förenklingsregeln med nära 40 procent skulle slå hårt mot såväl förenkling som incitamenten för att starta och utveckla företag. Detta i kombination med skärpta krav på ägarens löneuttag innebär samtidigt att många som idag kan använda löneunderlagsregeln inte längre skulle uppfylla kraven och därmed hänvisas till att använda förenklingsregeln. Detta gör det än viktigare att behålla förenklingsregeln på nuvarande nivå.

Kombinationen av kraftigt sänkt nivå i förenklingsregeln och höjt skatteuttag som också föreslås drabbar ägare till små fåmansföretag mycket hårt och försämrar incitament för dem att ta sig vidare i utvecklingen.

Löneunderlagsregeln

Företagarna avstyrker förslagen om skärpningar av löneunderlagsregeln och anser inte att dessa bör genomföras i nuvarande form.

Löneunderlagsregeln är av central betydelse för att företagare ska kunna växa och våga anställa personal och nuvarande regler fungerar i huvudsak väl, bortsett från 4 procentspärren.

Förslaget om höjda krav på ägarens löneuttag slår alltför hårt. Höjningen av taket för löneuttag från 9,6 till 15 IBB är alltför omfattande och uppfattas inte som rimlig. Det skulle motsvara en ökad månadslön från ca 47 000 kr till ca 74 000 kr, vilket är helt främmande i de flesta branscher, särskilt utanför storstadsområdena.

Ett exempel visar att en fåmansföretagare med 8 – 10 anställda, en lönesumma på 3,6 miljoner kronor som i år kan ta en utdelning på 1,8 miljoner kronor skulle drabbas av en skattehöjning som mer än fördubblar skatten på utdelning (114 procent höjning) om samma belopp tas ut 2018 och förslaget genomförs. Det är lätt att förstå att företagaren knappast skulle ha incitament att göra detta men de avskräckande effekterna leder också till minskade incitament att ta risker och ha anställda. Inte heller denna företagare skulle i praktiken kunna behålla sin nuvarande nettoinkomst om förslaget genomförs. Det skulle förutsätta en alldeles orealistisk ökning av företagets vinst.

Nivån på löneunderlaget utökades från 2014 just i syfte att kompensera särskilt de mindre företagen med lönesummor under 60 IBB (ca 3, 6 miljoner kronor) för de risker som det innebär att anställa personal. Samtidigt återinfördes ett tak för det lönebaserade utrymmet som innebär att lönebaserat utrymme får uppgå till högst 50 gånger den egna (eller närståendes) lön från företaget. Taket skulle ha en återhållande effekt på tillväxten av sparade utdelningsutrymmen. Utredningen föreslår nu att detta tak avskaffas. Om det skulle vara ett allvarligt problem att sparade utdelningsutrymmen har ökat, anser Företagarna att såväl existensen som nivån på ett sådant tak kan diskuteras. Det gäller förstås särskilt om det kan kombineras med rimligare förändringar av andra delar i förslaget som vi uppfattar som skadliga.

Företagarna anser att om löneunderlagsregeln ska begränsas måste det ske med stor försiktighet och måttfullhet för att inte försämra villkoren för företagande och tillväxt. Enligt utredningsförslaget förändras och skärps alla centrala delar av regeln, såväl individualisering av lönekrav och löneunderlag som kraftigt höjda krav på löneuttag och flera stora försämringar av nivån för lönebaserat utrymme. De sammantagna effekterna riskerar att få mycket stora negativa återverkningar och i själva verket leda till minskade i stället för ökade skatteintäkter.

Utredningens utgångspunkt är att reglerna ska skapa ett utdelningsutrymme utöver det kapitalbaserade åt andelsägare i företag där risken för inkomstomvandling är begränsad. Företagarna menar att detta synsätt är alltför begränsat och inte tillräckligt beaktar att all utdelning av medel som genererats av anställdas arbete principiellt sett är kapitalinkomst för ägaren och bör beskattas som detta. Företagarna anser att kombinationen av individualiserade löneunderlag och det mycket låga första trappsteget i löneregeln, där bara 10 procent av lönesumman föreslås ingå, slår alltför hårt mot delägare i just sådana företag som har stor potential att växa.

Utredningens förslag om 10 procent av löneunderlaget vid den första nivån i trappan förefaller vara kopplat till förslaget att slopa kapitalandelskravet, (4 procentspärren) och

de bedömningar som utredningen redovisar angående risktagande vid mindre andelsägande i stora partnerbolag med så kallade nakna aktier. Företagarna är positiva till att 4 procentspärren slopas, men anser inte att detta kan motivera införandet av de mycket låga första nivåerna i löneregeln (10 respektive 25 procent). Företagarna vill också framhålla att risknivån skiljer sig avsevärt mellan olika partnerbolag, även för den som bara äger en liten andel, och vidare får de låga nivåerna i kombination med individualiserade löneunderlag mycket stora effekter långt utanför den lilla krets delägare som har så kallade nakna aktier. Det svore skadligt om reglerna utformades med sikte på en begränsad population utan att beakta att de skulle få stora och allvarliga konsekvenser för det stora flertalet delägare och därmed hämmar en fortsatt utveckling och tillväxt.

Företagarna menar att om det ska införas en trappa med olika nivåer i löneunderlagsregeln bör den dels inte ha mer än två nivåer, och dels kalibreras på ett helt annat sätt än vad utredningen föreslår för att stimulera expansion och fler jobb.

En person får inte använda både förenklingsregeln och huvudregeln

Företagarna avstyrker förslaget att en person med kvalificerade andelar i mer än ett företag inte ska kunna använda förenklingsregeln för ett företag och samtidigt använda huvudregeln för ett annat.

Behovet av enkla regler kan inte nog understrykas och förslaget går därför åt fel håll när det diskvalificerar fåmansföretagare från att använda förenklingsregeln. Det finns redan en spärr som innebär att förenklingsregeln endast får användas för ett företag.

Takregler

Företagarna tillstyrker att det införs ett gemensamt takbelopp för tjänstebeskattning av utdelningar och kapitalvinster över gränsbeloppet, under förutsättning att detta tak sätts till högst 90 IBB. Den av utredningen valda nivån, 100 IBB, är enligt Företagarnas mening för hög, särskilt eftersom det nya takbeloppet begränsas till den förkortade tidsperioden på ett år.

Skatteuttaget

Företagarna avstyrker förslaget om höjning av skatteuttaget inom gränsbeloppet till 25 procent.

Utredningens förslag innebär en direkt och avsevärd skattehöjning som berör alla delägare med kvalificerade andelar omedelbart, även dem som har sparade utdelningsutrymmen. Förslaget stöds inte av någon analys som visar att risknivån i 3:12-företag skulle vara jämförbar med den i övriga onoterade företag. Företagarna menar att högre risk och lägre likviditet i 3:12-aktier motiverar lägre skattesats. Om det, efter en noggrann analys, skulle finnas skäl att höja skatteuttaget något bör det göras med stor försiktighet och ett genomförande i två steg bör övervägas för att underlätta övergången.

Företagarna anser att skatteuttaget på den del av utdelning och kapitalvinst på kvalificerade andelar som ligger över taket för tjänstebeskattning, bör vara detsamma som inom gränsbeloppet, alltså för närvarande 20 procent i stället för 30.

Generationsskiften

Företagarna delar inställningen att ägarskiften inom och utom närståendekretsen bör behandlas lika och tillstyrker förslagen som ökar möjligheten att i vissa fall göra ägarskifte inom närståendekretsen med så kallade trädabolag. Samtidigt noterar vi att det fortfarande kvarstår skillnader som innebär begränsade möjligheter och uppmanar regeringen att fortsätta reformarbetet i den delen med sikte på en bredare lösning.

Företagarna

Patrik Nilsson

Chef Analys & Opinion

Annika Fritsch

Skatteexpert